2026/584

17.3.2026

ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2026/584

zo 16. marca 2026

na podporu budovania afrických kapacít pre Afriku bez mín

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 28 ods. 1 a článok 31 ods. 1,

so zreteľom na návrh vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Únia by sa mala usilovať o dosiahnutie vysokého stupňa spolupráce vo všetkých oblastiach medzinárodných vzťahov s cieľom zachovávať mier, predchádzať konfliktom a posilňovať medzinárodnú bezpečnosť v súlade s cieľmi a zásadami Charty Organizácie Spojených národov.

(2) Dohovor o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín a o ich zničení (ďalej len „dohovor“) nadobudol platnosť 1. marca 1999 a predstavuje ústredný medzinárodný rámec na ukončenie utrpenia a obetí spôsobených protipechotnými mínami.

(3) Európska rada 15. decembra 2016 prijala Globálnu stratégiu pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie, pričom podpora Únie pre vykonávanie dohovoru by prispela k väčšej bezpečnosti ľudí predpokladanej v uvedenej stratégii.

(4) Rada 10. decembra 2019 prijala závery s názvom „Budovanie udržateľnej Európy do roku 2030 – doterajší pokrok a ďalšie kroky“ na podporu vykonávania Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, prijatej Organizáciou Spojených národov, a jej cieľov udržateľného rozvoja. Únia okrem toho sústavne podporuje všeobecné uplatňovanie a vykonávanie dohovoru prostredníctvom viacerých rozhodnutí Rady vrátane rozhodnutí (SZBP) 2017/1428 ([1]), (SZBP) 2020/905 ([2]), (SZBP) 2021/257 ([3]) a (SZBP) 2025/781 ([4]).

(5) Rada 27. mája 2024 prijala závery o pozícii EÚ k posilneniu zákazu protipechotných mín vzhľadom na piatu konferenciu o preskúmaní dohovoru.

(6) Na piatej konferencii o preskúmaní dohovoru, ktorá sa konala v roku 2024 v Siem Reape – Angkore v Kambodži, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, prijali akčný plán zo Siem Reapu – Angkoru na roky 2025 – 2029, v ktorom sa stanovuje plán vykonávania a všeobecného uplatňovania dohovoru na základe výsledkov predchádzajúcich akčných plánov.

(7) Rada 14. apríla 2025 prijala rozhodnutie (SZBP) 2025/781 na podporu akčného plánu zo Siem Reapu – Angkoru na roky 2025 – 2029,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

([1]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2017/1428 zo 4. augusta 2017 na podporu vykonávania Maputského akčného plánu na vykonávanie Dohovoru o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín a o ich zničení z roku 1997 (Ú. v. EÚ L 204, 5.8.2017, s. 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1428/oj).

([2]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2020/905 z 29. júna 2020, ktorým sa mení rozhodnutie (SZBP) 2017/1428 na podporu vykonávania Maputského akčného plánu na vykonávanie Dohovoru o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín a o ich zničení z roku 1997 (Ú. v. EÚ L 207, 30.6.2020, s. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/905/oj).

([3]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/257 z 18. februára 2021, na podporu akčného plánu z Osla na vykonávanie Dohovoru o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín a o ich zničení z roku 1997 (Ú. v. EÚ L 58, 19.2.2021, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/257/oj).

([4]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2025/781 zo 14. apríla 2025 na podporu akčného plánu zo Siem Reapu – Angkoru na vykonávanie Dohovoru o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín a o ich zničení z roku 1997 (Ú. v. EÚ L, 2025/781, 15.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/781/oj).

Článok 1

1. Únia podporuje štáty v Afrike, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín a o ich zničení (ďalej len „dohovor“) a sú postihnuté mínami, pri posilňovaní vnútroštátnych kapacít na odstraňovanie mín a pri plnení ich záväzkov podľa článku 5 dohovoru, a to pri plnení cieľov udržateľného rozvoja. Únia realizuje uvedenú podporu prostredníctvom operačnej akcie.

2. Cieľom operačnej akcie Únie uvedenej v odseku 1 je prispievať k bezpečnosti ľudí podporou vykonávania dohovoru v súlade s cieľmi akčného plánu zo Siem Reapu – Angkoru na roky 2025 – 2029 a Európskej bezpečnostnej stratégie.

3. Podrobný opis operačnej akcie uvedenej v odseku 1 tohto článku sa uvádza v prílohe.

Článok 2

Na dosiahnutie cieľa operačnej akcie Únie uvedeného v článku 1 ods. 2 podporí Únia tieto špecifické ciele:

a) posilňovať úsilie zmluvných štátov dohovoru v Afrike pri plnení ich záväzkov v oblasti odmínovania podľa článku 5 dohovoru prostredníctvom budovania kapacít;

b) podporovať výmenu vedomostí a odborných znalostí súvisiacich s vykonávaním článku 5 dohovoru;

c) preukázať záväzok Únie a jej členských štátov plniť ciele dohovoru a zabezpečiť primerané zviditeľnenie tohto záväzku.

Článok 3

1. Za vykonávanie tohto rozhodnutia je zodpovedný vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“).

2. Technickým vykonávaním projektov súvisiacich so špecifickými cieľmi stanovenými v článku 2 sa poveruje Inštitút Organizácie Spojených národov pre výskum v oblasti odzbrojenia (ďalej len „UNIDIR“) v partnerstve s organizáciou Mines Advisory Group.

3. UNIDIR vykonáva projekty súvisiace so špecifickými cieľmi uvedenými v článku 2 pod vedením vysokého predstaviteľa. Na tento účel uzavrie vysoký predstaviteľ s UNIDIR potrebné dojednania.

Článok 4

1. Finančná referenčná suma na vykonávanie operačnej akcie uvedenej v článku 1 je 3 000 000,36 EUR.

2. Výdavky financované z referenčnej sumy stanovenej v odseku 1 sa riadia v súlade s pravidlami a postupmi uplatniteľnými na všeobecný rozpočet Únie.

3. Na riadne riadenie výdavkov uvedených v odseku 2 dohliada Komisia. Na tento účel uzavrie s UNIDIR potrebnú dohodu. V uvedenej dohode sa stanoví, že UNIDIR má zabezpečiť identifikáciu a viditeľnosť príspevku Únie, ktoré sú primerané výške príspevku.

4. Komisia vyvinie úsilie na to, aby sa dohoda uvedená v odseku 3 uzavrela čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia. Komisia informuje Radu o všetkých ťažkostiach, s ktorými sa počas uvedeného procesu stretne, a o dátume uzatvorenia dohody.

5. UNIDIR vykonáva operačnú akciu uvedenú v článku 1 v súlade s rozhodnutím o posilnení finančného riadenia a transparentnosti v rámci jednotky na podporu vykonávania, ktoré sa prijalo na štrnástom zasadnutí zmluvných štátov dohovoru v roku 2015. UNIDIR poskytne okrem iných správ opisné a štvrťročné správy, ako aj logický rámec a maticu činností, ktoré sú stanovené v prílohe.

Článok 5

1. Vysoký predstaviteľ podáva Rade správu o vykonávaní tohto rozhodnutia na základe pravidelných správ vypracovaných UNIDIR. Uvedené správy tvoria základ pre hodnotenie, ktoré uskutoční Rada.

2. Komisia poskytuje Rade informácie o finančných aspektoch vykonávania tohto rozhodnutia.

Článok 6

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

2. Toto rozhodnutie stráca účinnosť 36 mesiacov odo dňa uzavretia dohody uvedenej v článku 4 ods. 3 alebo šesť mesiacov odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti, ak v tomto období nedôjde k uzavretiu takejto dohody.

V Bruseli 16. marca 2026

Za Radu

predsedníčka

K. KALLAS

PRÍLOHA

PROJEKTOVÝ DOKUMENT

Snaha o Afriku bez mín: budovanie afrických kapacít na odstránenie hrozieb, ktoré pre mier, bezpečnosť a rozvoj predstavujú protipechotné míny

Kontext

Medzinárodné spoločenstvo poskytlo miliardy dolárov v reakcii na žiadosti o medzinárodnú spoluprácu a pomoc s cieľom podporiť štáty pri plnení ich záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o zákaze protipechotných mín (APMBC). Táto podpora umožnila vyčistiť veľké plochy pokryté mínami a zničiť veľké množstvá protipechotných mín v nestabilných a konfliktom postihnutých prostrediach s nízkymi kapacitami. Vďaka tomuto úsiliu sa odstránili riziká, ktoré ohrozujú životné podmienky civilistov, zmenšila sa daň, ktoré si tieto zbrane vyberajú na životoch a zdraví a položili sa základy pre mier, bezpečnosť a udržateľný rozvoj.

Napriek všetkému globálnemu úsiliu má tridsaťtri štátov, ktoré sú zmluvnými stranami APMBC, nesplnené záväzky týkajúce sa článku 5. V rámci príprav na piatu hodnotiacu konferenciu zmluvných štátov kľúčové zainteresované strany skonštatovali, že sa neuspokojili potreby mnohých zmluvných štátov, ktoré požiadali o predĺženie lehoty na dokončenie zničenia protipechotných mín vo svojich krajinách podľa článku 5 ([1]). Väčšina darcovských štátov, ktoré poskytujú pomoc na bilaterálnom základe, svoje úsilie pochopiteľne zameriava na zmluvné štáty s najakútnejšími rizikami a ľudským utrpením spôsobeným týmito zbraňami. Mnohé ďalšie zmluvné štáty majú pomerne nízku alebo strednú úroveň kontaminácie a s ťažkosťami získavajú dostatočné vnútroštátne alebo medzinárodné financovanie na vykonávanie prieskumov a odmínovania. Práve pre takéto prípady akčný plán zo Siem Reapu – Angkoru (SRAAP) na roky 2025 – 2029 obsahuje ustanovenie, podľa ktorého sa má „preskúmať uskutočniteľnosť zriadenia dobrovoľného zvereneckého fondu na podporu postihnutých zmluvných štátov, ktoré majú ťažkosti so zabezpečením medzinárodnej pomoci na splnenie právnych a časovo viazaných záväzkov podľa článku 5 dohovoru“ ([2]).

Šestnásť z tridsiatich troch zmluvných štátov, ktoré majú nesplnené záväzky podľa článku 5, sa nachádza v Afrike ([3]). Deväť afrických krajín predložilo podrobné viacročné pracovné plány s odhadom nákladov na splnenie svojich záväzkov podľa článku 5 ([4]). Najnižšiu úroveň financovania odmínovacích opatrení získalo v rokoch 2019 – 2023 päť krajín (Čad, Etiópia, Mauritánia, Niger a Senegal) a jedna krajina (Guinea-Bissau) nezískala od roku 2018 žiadne alebo len minimálne finančné prostriedky. Niektoré z týchto štátov sa blížia k dokončeniu opatrení. Napríklad, Guinea-Bissau údajne potrebuje o niečo viac ako 7,5 milióna USD na splnenie svojich záväzkov podľa článku 5, Mauritánia 3,7 milióna USD a Senegal 8,9 milióna USD ([5]).

Cieľom navrhovaného opatrenia je umožniť africkým zmluvným štátom splniť si svoje zostávajúce záväzky podľa článku 5 a dokázať, že boj proti mínam naďalej zachraňuje životy a umožňuje udržateľný rozvoj. Afrika je kontinentom, na ktorom sa EÚ a jej členské štáty môžu zamerať na podporu inovatívnych prístupov „s cieľom pomôcť partnerom pri dosahovaní nášho spoločného cieľa, ktorým je svet bez mín“ ([6]). Celkové a čiastkové ciele tejto akcie sú úzko prepojené s mandátom, ktorý dostal Inštitút OSN pre výskum v oblasti odzbrojenia (UNIDIR) od členských štátov ([7]), a s výskumnou stratégiou programu inštitútu UNIDIR pre konvenčné zbrane a muníciu (CAAP). Toto opatrenie sa v rámci programu CAAP UNIDIR bude vykonávať v úzkej koordinácii s jednotkou podpory vykonávania Dohovoru o zákaze protipechotných mín (APMBC-ISU) a v spolupráci s Poradnou skupinou pre míny (Mines Advisory Group, MAG), ako aj ďalšími relevantnými zainteresovanými stranami.

([1]) Pozri napríklad Dohovor o zákaze protipechotných mín – postup podávania žiadostí o predĺženie, správa Výboru pre vykonávanie článku 5, 2023, 21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf.

([2]) Akčný plán zo Siem Reapu-Angkoru na roky 2025 – 2029, APLC/CONF/2024/15, bod 14, s. 18, 5RC-Final-Report-en.pdf.

([3]) Medzi tieto zmluvné štáty patria Angola, Burkina Faso, Čad, Konžská demokratická republika, Eritrea, Etiópia, Guinea-Bissau, Mauritánia, Mali, Niger, Nigéria, Senegal, Somálsko, Južný Sudán, Sudán a Zimbabwe.

([4]) Stav vykonávania dohovoru zmluvnými štátmi s nesplnenými záväzkami, piata hodnotiaca konferencia, APLC/CONF/2024/12, 13. novembra 2024, APLC/CONF/2024/1.

([5]) Landmine Monitor 2024, Medzinárodná kampaň za zákaz nášľapných mín, Ženeva: ICBL-CMC, nov. 2024, Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf; a Landmine Monitor, Geneva: ICBL-CMC, december 2025, Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf.

([6]) Dohovor o zákaze protipechotných mín, piata hodnotiaca konferencia, Siem Reap, 25. – 29. november 2024, vyhlásenie EÚ o medzinárodnej spolupráci a pomoci, 5RC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf.

([7]) Pozri mandát UNIDIR: https://unidir.org/unidir-statute/. Pozri aj: Activities and operations of UNIDIR (Činnosti a operácie UNIDIR), Prvý výbor Valného zhromaždenia OSN, rezolúcia A/C.1/79/L.66, 17. októbra 2024. Pozri aj: Work of the Advisory Board on Disarmament Matters and UNIDIR's Board of Trustees (Práca poradného výboru pre otázky odzbrojenia a správnej rady UNIDIR), správa generálneho tajomníka, A/80/240, 23. júla 2025, https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf.

1. **Celkové a čiastkové ciele**

Táto iniciatíva a opatrenie majú jeden celkový a dva zodpovedajúce a prepojené čiastkové ciele, ktoré sú, ako sa už uviedlo, úzko zosúladené s mandátom UNIDIR, a to:

Celkový cieľ: Podporiť päť afrických štátov, ktorým sa poskytuje najmenej medzinárodnej spolupráce a pomoci pri plnení ich záväzkov vyplývajúcich z článku 5 Dohovoru o zákaze protipechotných mín (APMBC).

Čiastkový cieľ č. 1 Budovať vnútroštátne kapacity v najviac piatich afrických štátoch, aby mohli splniť záväzky vyplývajúce z článku 5 APMBC.

Čiastkový cieľ č. 2 Presadzovať a podporovať výmenu poznatkov a skúseností v oblasti budovania afrických vnútroštátnych kapacít na vykonávanie záväzkov vyplývajúcich z APMBC.

2. **Postup: výsledky, príjemcovia a činnosti**

Na dosiahnutie týchto dvoch prepojených čiastkových cieľov pozostáva navrhované opatrenie z dvoch pracovných balíkov (t. j. činnosti, výstupy, očakávané výsledky). Ťažiskom a hlavným zámerom opatrenia je budovanie a posilňovanie vnútroštátnych kapacít v najviac piatich afrických štátoch, aby mohli splniť svoje záväzky vyplývajúce z článku 5 APMBC (čiastkový cieľ č. 1) a „vyčistili sa“ od mín. Systematickou dokumentáciou skúseností a zaznamenávaním výziev, účinných opatrení, postupov a ponaučení získaných v priebehu jeho realizácie vzniknú cenné a užitočné poznatky. Vďaka druhému cieľu sa zabezpečí, aby sa tieto poznatky zdieľali, vymieňali a propagovali v prospech ďalších zmluvných štátov APMBC a členských štátov, a aby takéto výmeny prebiehali aj s medzinárodným spoločenstvom vo všeobecnosti.

2.1. *Budovať vnútroštátne kapacity v najviac piatich afrických štátoch, aby mohli splniť záväzky vyplývajúce z článku 5 APMBC*

UNIDIR bude dohliadať na poskytovanie rodovo responzívnej pomoci pri budovaní celoštátnych kapacít najviac piatim africkým štátom, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru a ktoré:

— uviedli, že sa blížia k splneniu svojich povinností podľa článku 5, a

— v prípade ktorých sa povolili predĺženia rozhodnutiami prijatými na zasadnutiach zmluvných štátov.

UNIDIR bude úzko spolupracovať s APMBC-ISU, ako aj s delegáciami EÚ v partnerských afrických krajinách s cieľom budovať africké vnútroštátne kapacity. Vzhľadom na cieľové prijímajúce štáty a druhy činností predpokladané v ich žiadostiach o predĺženie a plánoch bude UNIDIR spolupracovať so strategickým mimovládnym subjektom, ktorý sa venuje boju proti mínam, a ktorý pôsobí alebo nedávno pôsobil v cieľových krajinách, a to s Poradnou skupinou pre míny. Tým sa zabezpečí, aby sa budovanie kapacít pre prieskumné a odmínovacie činnosti mohlo začať rýchlo a aby sa obmedzené zdroje nemuseli nanovo vykladať na zabezpečenie prítomnosti v danej krajine. V tomto bode sa dôraz kladie na to, aby sa partnerským krajinám umožnilo prevziať plnú zodpovednosť za úsilie o plnenie ich záväzkov podľa článku 5 udržateľným spôsobom na vnútroštátnej úrovni.

2.1.1. Výsledky

— **Jeden alebo dva africké štáty si splnia svoje záväzky vyplývajúce z článku 5 APMBC** a predložia dobrovoľné vyhlásenie o dokončení odmínovania s podporou tohto opatrenia.

— **Tri ďalšie africké štáty dosiahnu pokrok v plnení záväzkov vyplývajúcich z článku 5 APMBC.**

— Relevantné informácie sa poskytnú vo **výročných správach podľa článku 7 APMBC** a v ich **žiadostiach o predĺženie** určených Výboru pre vykonávanie článku 5.

Pokrok v jednotlivých štátoch sa bude líšiť podľa bezpečnostnej situácie (napr. prístup do kontaminovaných oblastí), prevzatia zodpovednosti a doplnkovej pomoci poskytovanej inými štátmi. Jeden alebo viacero afrických štátov, ktoré sú zmluvnými stranami APMBC, môžu vyhlásiť, že splnili záväzky podľa článku 5, zatiaľ čo iné môžu sprístupniť pôdu a vyhlásiť provincie alebo sektory za oblasti bez mín, splniť iné predbežné ciele stanovené v predĺženiach ([8]) týkajúcich sa článku 5 a národných plánoch a pripraviť dôveryhodné spôsoby ich splnenia ([9]). Všetky štáty, ktoré budú príjemcami opatrenia, posilnia vnútroštátne kapacity na udržateľné vykonávanie zostávajúcich záväzkov podľa článku 5.

2.1.2. Príjemcovia a cieľové skupiny

Hlavnými príjemcami a cieľovými štátmi je päť afrických štátov, ktoré v žiadostiach o predĺženie predložili podrobné viacročné pracovné plány s odhadom nákladov na splnenie svojich záväzkov podľa článku 5 APMBC, pričom získali nízku úroveň medzinárodnej pomoci: **Guinea-Bissau, Mauritánia, Senegal, Južný Sudán a Zimbabwe.** Koncom októbra 2025 sa UNIDIR obrátil na tieto potenciálne prijímajúce štáty, aby ich informoval a vyzval na vyjadrenie záujmu o toto navrhované opatrenie ([10]). Do konca decembra 2025 dostal inštitút päť kladných odpovedí ([11]). Konečný prospech z opatrenia budú mať ľudia, komunity a jednotlivci vrátane žien, mužov, dievčat a chlapcov, ktorí trpia priamymi a nepriamymi negatívnymi následkami protipechotných mín v týchto krajinách, ktoré špecificky postihujú jednotlivé pohlavia.

Do zoznamu príjemcov a cieľových skupín by sa mohli doplniť ďalšie africké štáty, ktoré sú zmluvnými stranami APMBC, v závislosti od potrieb a dostupných zdrojov. UNIDIR môže v koordinácii s ESVČ EÚ osloviť ďalších darcov s cieľom rozšíriť geografický rozsah opatrenia.

2.1.3. Činnosti a výstupy

V rámci opatrenia sa stanovuje súbor základných činností zameraných na budovanie vnútroštátnych kapacít vo všetkých cieľových a prijímajúcich štátoch, aby mohli plniť záväzky vyplývajúce z článku 5 APMBC; a „menu“ (nepovinných) činností a foriem podpory v závislosti od priorít príjemcov a dostupných zdrojov.

Základné činnosti a zodpovedajúce výstupy zahŕňajú:

— zorganizovanie **stretnutia** na vnútroštátnej úrovni, aby sa **spoločne preskúmala** žiadosť o predĺženie a národný plán, určili kľúčové priority a zistilo, či by mohol byť užitočný „individuálny dialóg“ v koordinácii s APMBC-ISU,

— zavedenie nástroja na **stanovenie priorít** s cieľom, aby za **výsledky** prevzal zodpovednosť daný štát, čo bude základom pre individuálny prístup a/alebo žiadosti o medzinárodnú pomoc, a

— prispievanie k príprave **výročných správ podľa článku 7** a poskytovanie informácií o odmínovaní (každoročné aktualizácie týkajúce sa článku 5) v spolupráci s APMBC-ISU.

UNIDIR v spolupráci so svojím operačným partnerom MAG, ktorý realizuje opatrenia zamerané na odmínovanie, v koordinácii s APMBC-ISU a v spolupráci s delegáciou EÚ v danej krajine zorganizuje úvodné spoločné stretnutie v tejto krajine s vnútroštátnym orgánom zodpovedným za problematiku mín na podporu každého prijímajúceho štátu. Na tomto stretnutí v danej krajine sa preskúma žiadosť o predĺženie týkajúce sa článku 5 a akčný plán, využije sa nástroj UNIDIR na stanovenie priorít s cieľom identifikovať kľúčové priority a ich poradie a preskúma sa, či by celoštátny dialóg so zainteresovanými stranami na úrovni hlavného mesta mohol prispieť k pokroku. Kľúčovým výsledkom zasadnutia a použitia nástroja UNIDIR bude stanovenie priorít a postupnosti prioritných činností v rámci plnenia záväzkov vyplývajúcich z článku 5. To môže prispieť k vnútroštátnemu dialógu so zainteresovanými stranami a v prípade potreby byť aj podkladom pre ďalšie žiadosti o medzinárodnú pomoc.

([8]) Pozri https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests.

([9]) Pozri napríklad: Pathways to Completion: Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context (Ako dokončiť úlohu: kontext spoločného cieľa podľa článku 5), Mines Advisory Group, MAG, 2024, https://maginternational.org/media/filer_public/9c/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf.

([10]) V nadväznosti na zasadnutie pracovnej skupiny EÚ pre nešírenie (EU CONOP), ktoré sa konalo 15. októbra 2025, a na návrh a odporúčanie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť zaslal inštitút UNIDIR oficiálne listy koncom októbra 2025.

([11]) Oficiálne listy s odpoveďami a oznámenia boli poskytnuté Európskej službe pre vonkajšiu činnosť EÚ. UNIDIR sa obrátil aj na ďalšiu šiestu krajinu v prípade, že by jeden z piatich hlavných cieľových štátov nechcel využiť toto opatrenie.

Informácie získané na týchto úvodných stretnutiach venovaných spoločnému preskúmaniu a pomocou nástroja na stanovenie priorít budú takisto podkladom pre výskum a výstupy, ktoré sa majú uverejniť v rámci tohto opatrenia, čím sa zlepšia poznatky a informovanosť cieľových skupín (pozri bod 2.2.3).

„Menu“ činností špecifických pre daný kontext zahŕňa:

— **prieskumy** (t. j. netechnické – NTS a technické prieskumy – TS) vrátane rozčlenenia a vyjasnenia pojmov „predpokladaných“ a „potvrdených“ nebezpečných oblastí,

— **odstraňovanie mín v zamínovaných oblastiach** vhodnými metódami (napr. manuálne, mechanické alebo zmiešané) a podávanie správ o pokroku,

— činnosti zamerané na budovanie kapacít vnútroštátnych orgánov v týchto oblastiach:

  — **riadenie informácií,**

  — **revízia a aktualizácia vnútroštátnych noriem**, ak je to relevantné alebo potrebné, a

  — **vzdelávanie o rizikách súvisiacich s výbušnými prostriedkami** a v relevantných prípadoch nadviazanie kontaktov s komunitami.

Všetky operačné činnosti špecifické pre daný kontext sa budú vykonávať, monitorovať a hodnotiť v súlade s medzinárodnými normami pre boj proti mínam (IMAS), ktoré schválila OSN.

Nástroj UNIDIR na určovanie priorít sa použije na identifikáciu činností špecifických pre daný kontext, ktoré sa majú realizovať v rámci tohto opatrenia, pričom sa zohľadnia:

— žiadosti o predĺženie týkajúce sa článku 5 a rozhodnutia prijaté na zasadnutí zmluvných štátov,

— priority určené v podrobných národných akčných plánoch s odhadom nákladov,

— úroveň a stupeň zodpovednosti na vnútroštátnej úrovni preukázanej cieľovým štátom,

— dostupné zdroje,

— posúdenie akejkoľvek možnej inej pomoci prijatej daným štátom alebo plánovanej (od iných darcov) a

— pravdepodobnosť, že činnosti podporované opatrením povedú k výsledkom/úspešným výstupom.

Činnosti budú vždy vychádzať z daného kontextu a môžu sa rozšíriť alebo obmedziť tak, aby zodpovedali zdrojom a trvaniu.

Hoci kombinácia operačných činností bude určená podľa vnútroštátneho kontextu, skúsenosti UNIDIR a dostupné informácie od operačných partnerov v Afrike, ktorí sa venujú odmínovaniu, naznačujú, že v rámci tohto opatrenia by sa mohli realizovať tieto dva balíky činností špecifické pre daný kontext.

Príklad 1 „Menu“ prevádzkových činností, ktoré má MAG vykonávať v krajinách s nízkou úrovňou kontaminácie, ktoré sú však náročné z operačného hľadiska, by mohlo zahŕňať:

— vykonávanie **netechnických prieskumov**,

— **odbornú prípravu** a budovanie personálnych kapacít podľa **technických prieskumov** a stavu **odmínovania**,

— **prieskumy** a **odmínovacie operácie** na účely zníženia alebo zrušenia klasifikácie alebo odstránenia mín a

— **revíziu a aktualizáciu vnútroštátnych noriem.**

Uprednostnili by sa oblasti, v ktorých odmínovanie umožní danému štátu dosiahnuť zásadný pokrok pri plnení povinností podľa článku 5 APMBC. Uprednostnili by sa tiež činnosti, ktoré udržateľným spôsobom posilňujú kapacity vnútroštátnych orgánov v oblasti plánovania a podávania správ vrátane riadenia informácií, ako aj riadenia zostatkových rizík.

Príklad 2 „Menu“ prevádzkových činností, ktoré má MAG vykonávať v krajine s jasne identifikovanou úrovňou kontaminácie vysokej hustoty by mohlo zahŕňať:

— vykonávanie **technických prieskumov**,

— **odbornú prípravu** a budovanie personálnych kapacít na zabezpečenie technických prieskumov a odmínovania,

— **nasadenie** vhodných manuálnych a technických **prostriedkov** a

— **cielené odmínovanie** potvrdených nebezpečných oblastí.

Prioritou by malo byť zachovanie tempa pri vykonávaní článku 5 APMBC, zníženie rizika pre komunity, ako aj udržanie trajektórie smerujúcej k splneniu záväzkov a zároveň doplnenie prebiehajúceho úsilia vnútroštátneho orgánu a prípadne jeho ďalších medzinárodných partnerov.

2.2. *Presadzovať a podporovať výmenu poznatkov a skúseností v oblasti budovania afrických vnútroštátnych kapacít na vykonávanie záväzkov vyplývajúcich z APMBC*

UNIDIR bude vykonávať výskum a spolu so svojimi partnermi zhromažďovať a analyzovať informácie vrátane údajov o výzvach, účinných opatreniach a získaných poznatkoch s cieľom umožniť africkým štátom, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, znížiť riziko, ktoré predstavujú protipechotné míny v ich krajine, a tým prispieť k dosiahnutiu čiastkového cieľa č. 2. V analýze sa preskúmajú aj príležitosti a výzvy, ktoré sa vyskytli pri uplatňovaní rodovo responzívneho a inkluzívneho prístupu. UNIDIR vytvorí spoľahlivý rámec pre monitorovanie, hodnotenie a vzdelávanie s cieľom zhromažďovať takéto informácie a údaje a sprístupniť ich kľúčovým zainteresovaným stranám zapojeným do boja proti mínam a medzinárodnému spoločenstvu ako celku. Dôraz sa tu kladie na to, aby sa africkým štátom a celému kontinentu umožnilo prevziať zodpovednosť za plnenie záväzkov a zaviazať sa k spoločnej zodpovednosti za úsilie zbaviť Afriku mín.

2.2.1. Výsledky

Prvým výsledkom bude **rozšírenie poznatkov o praktických prístupoch** s cieľom umožniť africkým zmluvným štátom znížiť riziko, ktoré predstavujú protipechotné míny v ich krajine, splnením ich záväzkov podľa článku 5. Druhým bude **zvýšená informovanosť o úlohe Európskej únie a jej členských štátov** pri podpore Afriky, aby sa zbavila následkov protipechotných mín.

2.2.2. Príjemcovia a cieľové skupiny

Hlavnými príjemcami a cieľovou skupinou je 193 členských štátov OSN, a najmä **africké štáty, ktoré sú zmluvnými stranami APMBC** ([12])**, a členské štáty Africkej únie**. UNIDIR tiež zapojí štruktúry a delegácie EÚ, relevantné subjekty OSN, ďalšie medzinárodné organizácie, regionálne a subregionálne organizácie, mimovládne organizácie a širokú verejnosť, a jej činnosti a produkty budú v ich prospech. Konečný prospech z opatrenia budú mať ľudia, komunity a jednotlivci vrátane žien, mužov, dievčat a chlapcov v daných krajinách v Afrike a ďalších regiónoch na svete, ktorí trpia priamymi a nepriamymi negatívnymi následkami protipechotných mín, ktoré špecificky postihujú jednotlivé pohlavia.

2.2.3. Činnosti a výstupy

UNIDIR zorganizuje **jeden seminár zameraný na prenos poznatkov** pre africké štáty, ktoré sú zmluvnými stranami APMBC, a vypracuje **správu o** kľúčových zisteniach vyplývajúcich z opatrenia, ako aj o seminári na prenos poznatkov. V rámci tohto navrhovaného opatrenia inštitút vypracuje a zverejní rámec pre monitorovanie, hodnotenie a vzdelávanie. UNIDIR takisto vyvinie **nástroj na stanovenie priorít**, vypracuje najviac **päť informačných prehľadov** a pripraví a zverejní najviac **osem aktuálnych správ** o pokroku, ktorý dosiahli africkí príjemcovia. S EÚ tiež spoločne zorganizuje najviac **osem podujatí** s cieľom zvýšiť informovanosť o tomto opatrení a cielene zdieľať výsledky s primárnymi a sekundárnymi príjemcami a cieľovými skupinami. Informácie o navrhovanom predbežnom poradí týchto činností a výstupov sú uvedené nižšie.

([12]) Alžírsko, Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Čad, Džibutsko, Eritrea, Eswatini, Etiópia, Gabon, Gambia, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Juhoafrická republika, Južný Sudán, Kamerun, Kapverdy, Keňa, Komory, Konžská demokratická republika, Konžská republika, Lesotho, Libéria, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauretánia, Maurícius, Mozambik, Namíbia, Niger, Nigéria, Pobrežie slonoviny, Rwanda, Svätý Tomáš a Princov ostrov, Senegal, Sierra Leone, Seychely, Somálsko, Stredoafrická republika, Sudán, Tanzánia, Togo, Tunisko, Uganda, Zambia, Zimbabwe. Pozri https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants.

Počas prvých šiestich mesiacov opatrenia UNIDIR vypracuje a otestuje nástroj na stanovenie priorít, ktorý sa bude používať v prijímajúcich štátoch, a to aj počas úvodných spoločných hodnotiacich zasadnutí (pozri bod 2.1.3). Počas trvania opatrenia pripraví UNIDIR v spolupráci s MAG päť informačných prehľadov – jeden pre každý prijímajúci africký štát. V každom informačnom prehľade sa poskytnú informácie o výsledkoch využívania nástroja UNIDIR na stanovenie priorít danou krajinou a o pokroku dosiahnutom pri plnení jej záväzkov vyplývajúcich z článku 5 APMBC. Tieto materiály môžu použiť prijímajúce štáty a partneri UNIDIR-u v Afrike, ako aj medzinárodné spoločenstvo, ktoré sa venuje boju proti mínam, aby pomohlo zmluvným štátom pri plnení ich povinností vyplývajúcich z článku 5.

Počas troch rokov vykonávania tohto opatrenia UNIDIR spolu s EÚ v Ženeve zorganizuje a povedie dve podujatia ročne s cieľom predstaviť pokrok a výsledky výskumu dosiahnuté vďaka tomuto opatreniu komunite zaoberajúcej sa politikou a praxou v oblasti boja proti mínam. Mohli by medzi ne patriť sprievodné podujatia počas medzizasadnutia zmluvných štátov APMBC, výročného zasadnutia zmluvných štátov APMBC, zasadnutia národných riaditeľov programov pre boj proti mínam a poradcov Organizácie Spojených národov a/alebo samostatné podujatie. UNIDIR svoju prácu skoordinuje s jednotkou podpory vykonávania APMBC-ISU, s ktorou bude úzko spolupracovať, aby sa zabezpečil súlad a aby prispeli k možným stretnutiam na individuálnom základe. Záverečné sprievodné podujatie v rámci tohto opatrenia sa uskutoční počas medzizasadnutia šiestej hodnotiacej konferencie zmluvných štátov APMBC v roku 2029. Okrem toho UNIDIR spolu s EÚ zorganizuje a povedie podujatia v Afrike v prvom a treťom roku opatrenia, a to v spolupráci s Africkou úniou (AÚ) alebo africkou subregionálnou organizáciou. UNIDIR pripraví a bude uverejňovať aktuálne správy na svojom webovom sídle, aby upriamil pozornosť na hlavné témy týchto podujatí. Týmito činnosťami a výstupmi sa zvýši informovanosť o úlohe EÚ pri podpore spolupráce a vytváraní pocitu spoločnej zodpovednosti zainteresovaných strán, ktoré sa usilujú zabaviť Afriku negatívnych následkov protipechotných mín.

Počas druhého roka UNIDIR spolu s EÚ v Afrike zorganizuje a povedie seminár zameraný na výmenu informácií a prenos poznatkov v spolupráci s AÚ alebo africkou subregionálnou organizáciou, a to v úzkej koordinácii s APMBC-ISU. UNIDIR uskutoční výskum, ktorý poskytne podklady pre tento seminár. Seminár sa navrhne a zorganizuje pomocou osobitnej metodiky s cieľom uľahčiť partnerskú výmenu odborných poznatkov o výzvach, účinných postupoch a inovatívnych prístupoch v práci na plnení záväzkov vyplývajúcich z článku 5 v Afrike. Na seminári sa stretne 15 afrických zmluvných štátov APMBC vrátane štátov, ktoré si záväzky vyplývajúce z článku 5 splnili nedávno, i tých, ktoré sa o to usilujú. V treťom roku UNIDIR zverejní a bude šíriť správu s informáciami z tohto seminára, ktoré budú môcť využiť ďalšie zainteresované strany, aby prispeli k odstráneniu mín z Afriky.

3. **Spolupráca s EÚ a jej zviditeľnenie**

Toto opatrenie je navrhnuté tak, aby sa využili synergie s inými iniciatívami a opatreniami pod vedením EÚ (napríklad projekt APMBC-ISU na podporu vykonávania SRAA ([13]), EUNPDC ([14]) a/alebo ďalšie osobitné projekty financované EÚ). EÚ poskytne príležitosti, aby posilnila svoj verejný profil a vedúce postavenie v oblasti kontroly konvenčných zbraní, nešírenia zbraní a humanitárneho odzbrojenia na rôznych úrovniach. UNIDIR bude spolupracovať so štruktúrami EÚ v Bruseli a aktívne komunikovať s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť ako kľúčovým partnerom, ako aj so stálymi delegáciami EÚ pri OSN v Ženeve a New Yorku. Okrem toho bude UNIDIR spolupracovať aj s delegáciami EÚ v afrických partnerských krajinách, počnúc úvodnými spoločnými hodnotiacimi zasadnutiami v daných krajinách (pozri bod 2.1.3), a v štátoch, v ktorých sa nachádzajú relevantné africké regionálne a subregionálne organizácie, s cieľom budovať vnútroštátne kapacity. Okrem uverejňovania písomných výstupov v súlade s usmerneniami EÚ pre zviditeľňovanie (pozri aj ďalej). EÚ bude viditeľná na všetkých podujatiach organizovaných spoločne s inštitútom UNIDIR, a to aj prostredníctvom úvodných a/alebo záverečných vyjadrení, moderovania alebo odborných príspevkov. UNIDIR považuje seminár na výmenu poznatkov počas druhého roka a dve podujatia počas tretieho roka opatrenia za kľúčové príležitosti na spropagovanie vedúcej úlohy EÚ v úsilí o mier, bezpečnosť, stabilitu a udržateľný rozvoj v Afrike.

Pokiaľ Európska komisia neschváli iný postup alebo nepožiada o zmeny, UNIDIR prijme všetky potrebné kroky na zverejnenie skutočnosti, že projekt financovala EÚ, ako aj na zdôraznenie úlohy EÚ v tomto opatrení. Tieto kroky sa vykonajú v súlade s manuálom pre komunikáciu a zviditeľnenie vonkajších činností Európskej únie, ktorý vypracovala a uverejnila Európska komisia ([15]). Na uznanie úlohy a zabezpečenie viditeľnosti EÚ sa použijú znak EÚ a vyhlásenia o financovaní. Tým sa zabezpečí, aby finančná podpora EÚ pre toto opatrenie bola viditeľná, transparentná a dobre označená.

([13]) Rozhodnutie Rady EÚ (SZBP) 2025/781, 14. apríla 2025, príloha, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781.

([14]) Rozhodnutie Rady EÚ (SZBP) 2025/889, 12. mája 2025, príloha, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889.

([15]) Pozri Komunikácia a zviditeľňovanie EÚ: usmernenia pre vonkajšie opatrenia – 2022, 16. septembra 2024, https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility.

4. **Spolupráca a partnerstvá**

Organizáciou, ktorá vykonáva toto opatrenie, je UNIDIR. UNIDIR bude spolupracovať s členskými štátmi vrátane afrických štátov, ktoré sú zmluvnými stranami APMBC, a členov Africkej únie (AÚ), APMBC-ISU, AÚ a afrických regionálnych hospodárskych spoločenstiev, ďalších subjektov OSN (ako sú Úrad OSN pre otázky odzbrojenia, Služba pre boj proti mínam, rozvojový program a kancelárie jednotlivých krajín, ako aj ďalších členov medziagentúrnej koordinačnej skupiny OSN pre boj proti mínam), ďalších medzinárodných organizácií, mimovládnych organizácií a organizácií občianskej spoločnosti.

UNIDIR bude pri vykonávaní tohto opatrenia úzko spolupracovať a koordinovať ho najmä s APMBC-ISU, pričom zabezpečí, aby jeho činnosti a výsledky vychádzali z projektu APMBC-ISU podporovaného EÚ a zameraného na vykonávanie SRAAP alebo preň poskytovali podklady, vytvárali a maximalizovali synergie a komplementárnosť s týmto projektom. Keďže obe organizácie/subjekty majú sídlo v Ženeve, UNIDIR a APMBC-ISU sa budú pravidelne stretávať s cieľom koordinovať činnosti a podujatia. UNIDIR prizve ISU, aby sa zúčastnila na všetkých podujatiach organizovaných a vedených spoločne s EÚ, a bude ISU pravidelne informovať o činnostiach a výstupoch v rámci tohto opatrenia.

4.1. *Dohľad UNIDIR nad partnermi*

UNIDIR zapojí mimovládne subjekty pôsobiace v oblasti boja proti mínam zo svojej existujúcej siete partnerov, s ktorými má uzavreté dohody o spolupráci (t. j. memorandá o porozumení) a ktoré pôsobia v afrických prijímajúcich krajinách, ako implementujúcich partnerov, aby vykonávali činnosti uvedené v bode 2.1.3 a pomohli dosiahnuť čiastkový cieľ č. 1. UNIDIR dodržiava a uplatňuje pravidlá a predpisy OSN týkajúce sa riadenia implementujúcich partnerov ([16]). Má zavedený systém a postupy na účinné a efektívne riadenie a spoluprácu s takýmito operačnými partnermi v afrických krajinách. Medzi ne patria normy pre uplatňovanie prístupu k náležitej starostlivosti, výberu, monitorovaniu výkonnosti, hodnoteniu a finančnému dohľadu, ktorý vychádza z rizík a zameriava sa na výsledky.

5. **Trvanie opatrenia**

Celkové odhadované obdobie realizácie opatrenia je 36 mesiacov.

6. **Vykonávajúci subjekt a partner**

6.1. *Informácie o UNIDIR*

UNIDIR je autonómny inštitút v rámci systému OSN, ktorý poskytuje štátom a iným zainteresovaným stranám nezávislý výskum, priestor na dialóg, poradenstvo, nástroje a budovanie kapacít v kritických otázkach bezpečnosti, kontroly zbrojenia, odzbrojenia vrátane humanitárneho odzbrojenia a rozvoja. História, výskum a práca inštitútu v oblasti humanitárneho odzbrojenia siahajú do 90. rokov minulého storočia, teda do obdobia pred prijatím a nadobudnutím platnosti APMBC ([17]). Pred dvadsiatimi rokmi EÚ spolupracovala s UNIDIR, aby podložila svoje stratégie boja proti mínam a výbušným pozostatkom vojny a programy kontroly ručných a ľahkých zbraní ([18]). Už viac ako desať rokov UNIDIR a jeho program CAAP úzko spolupracujú s africkými regionálnymi partnermi a členskými štátmi na podpore budovania kapacít a tvorby programov s cieľom riešiť problematiku nedovolených zbraní a znižovať škody, ktoré spôsobujú výbušniny na africkom kontinente. UNIDIR v posledných rokoch sústredil svoje úsilie v tejto oblasti na účinnú univerzalizáciu a uplatňovanie zmlúv vo všeobecnosti vrátane APMBC, na používanie výbušných zbraní v obývaných oblastiach, hrozby, ktoré predstavujú improvizované protipechotné míny ([19]), a úlohu rodových rozdielov v účinnom boji proti mínam ([20]). Inštitút je odhodlaný podporovať ciele a zámery súvisiace s rodovou problematikou, ktoré prijala OSN, a naďalej bude podporovať prínos žien k odzbrojeniu vrátane humanitárneho odzbrojenia, k nešíreniu zbraní, kontrole zbrojenia, mieru a bezpečnosti, a tým prispievať k programu zameranému na ženy, mier a bezpečnosť. UNIDIR udržiava silné vzťahy a spoluprácu s africkými štátmi založené na dôvere, pričom má jedinečný prístup na strategickej a operačnej úrovni verejnej správy. Ťaží z etablovaných a silných partnerstiev s organizáciami zameranými na boj proti mínam, ktoré pôsobia v celej Afrike. UNIDIR je uznávaný za neutralitu, objektívnosť a nestrannosť výskumu a práce na znižovaní škôd spôsobených zbraňami. UNIDIR je preto v ideálnej pozícii dosiahnuť všeobecný cieľ a čiastkové ciele opatrenia.

([16]) Rozpočtové pravidlá a nariadenia OSN, bulletin generálneho tajomníka ST/SGB/2018/3 a JIU/REP/2021/4.

([17]) Pre viac informácií pozri Inštitút OSN pre výskum v oblasti odzbrojenia (2006): Disarmament as Humanitarian Action (Odzbrojenie ako humanitárna činnosť): From Perspective to Practice (Od perspektív k praxi), UNIDIR, Ženeva, https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf.

([18]) Inštitút Organizácie Spojených národov pre výskum v oblasti odzbrojenia (2006), „European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War (Európske opatrenia v oblasti ručných a ľahkých zbraní a výbušných pozostatkov vojny): Final Report (Záverečná správa), UNIDIR, Ženeva, https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/.

([19]) To zahŕňalo napríklad poskytnutie podpory nemeckému predsedníctvu APMBC v súvislosti s pracovnými dokumentami o improvizovaných protipechotných mínach a Dohovore o zákaze protipechotných mín, 21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf.

([20]) Inštitút Organizácie Spojených národov pre výskum v oblasti odzbrojenia (2023), „Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention (Oslo a ďalej: hodnotenie uplatňovania rodového hľadiska a rozmanitosti v Dohovore o zákaze protipechotných mín), UNIDIR, Ženeva.

6.2. *Informácie o MAG*

Poradná skupina pre míny (MAG) je celosvetová humanitárna a podporná organizácia, ktorá hľadá, odstraňuje a ničí protipechotné míny, kazetovú muníciu a nevybuchnuté bomby v miestach postihnutých konfliktom. Od roku 1989 MAG priamo podporila viac ako 22 miliónov ľudí vo viac ako 70 krajinách pri obnove ich životov a živobytia po vojne. MAG, ktorá sa považuje za jednu z najvýznamnejších humanitárnych organizácií na svete zameraných na boj proti mínam, získala v roku 2025 Hiltonovu humanitárnu cenu a v roku 1997 sa stala spolunositeľkou Nobelovej ceny za mier. MAG úzko spolupracuje s vnútroštátnymi orgánmi, inými medzinárodnými mimovládnymi organizáciami a miestnymi partnermi s cieľom posilniť bezpečnosť a inovácie a zlepšiť efektivitu a dosahované výsledky. MAG uzavrela oficiálne memorandá o porozumení s UNIDIR, ako aj s mimovládnymi organizáciami vrátane GICHD, Small Arms Survey a International Alert a je tiež členom Európskeho styčného úradu pre budovanie mieru.